

Förskolläraryrprogrammet

Förskolepedagogik 5: Förskolans
pedagogiska innehåll och mål i relation till
barns utveckling och livsvillkor 4,5 hp

Kurskod 970G17

Studiehandledning Ht 2025

Innehåll

Förord	3
Kursens mål och innehåll.....	4
Kursens upplägg	4
Arbetsgrupper	5
Medverkande lärare.....	5
Övriga kontaktuppgifter	5
Kursmoment.....	6
Föreläsningar	6
Seminarier	6
Examinationer 970G17.....	6
MRE1 Muntlig redovisning, 1hp, U-G.....	6
SRE4 Individuell skriftlig redovisning 3,5 hp (U, G, VG)	8
Examinationstillfällen	10
Policy rörande fusk och plagiat	10
Kursvärdering	11
Obligatorisk kurslitteratur 970G17 HT 2025	13
Bilaga 1. Systematisk läsning av litteratur.....	14

Förord

Välkommen till kursen!

Innehållet i denna studiehandledning har utarbetats i samarbete mellan kursansvariga och de lärare som ingår i kursen.

Förutom information om olika kursmoment och litteratur omfattar studiehandledningen även information om kontaktuppgifter, examinationer och kursens bedömningsgrunder med mera. Under Kursöversikt i kursrummet på Lisam kan du läsa om seminarierna och hur du förbereder dig inför dem samt följa kursen och dess innehåll vecka för vecka.

Studiehandledningen ska ses som ett levande dokument, som efterhand, med lärarnas och studenternas hjälp, ständigt kan förbättras.

Lycka till med studierna!

Kursansvarig
Sofia Littmarck

Kursens mål och innehåll

Lärandemål

Efter avslutad kurs ska den studerande kunna

- söka och kritiskt granska aktuell forskning rörande barns utveckling och livsvillkor
- problematisera hur olika livsvillkor inverkar på barns kognitiva och emotionella utveckling
- diskutera konsekvenser av olika synsätt på barns utveckling och livsvillkor i relation till planering av förskoleverksamhet.

Kursinnehåll

I kursen belyses barns utveckling och livsvillkor utifrån utvecklingspsykologiska och barndomssociologiska perspektiv. Exempelvis problematiseras ålder, etnicitet, genus och samhällsklass och dess betydelse för barns livsvillkor. I kursen diskuteras också begrepp som normalitet–avvikelse och exkludering–inkludering. Centralt i kursen är att med utgångspunkt i aktuell forskning och styrdokument reflektera kring hur omsorgs- och lärandesituationer kan påverkas av olika perspektiv på barn och barns livsvillkor. Kursens innehåll relateras genomgående till förskolans verksamhet och pedagogiska innehåll.

Kursens upplägg

Undervisningen bedrivs i form av föreläsningar, seminarier, självständiga studier samt arbete i grupp. Inför seminarier och grupparbeten förväntas den studerande vara förberedd genom att individuellt ha läst specificerad litteratur samt gjort vissa specifika förberedelser enskilt och/eller i arbetsgruppen.

Kurskommunikationen sker via kursrummet i Lisam. Där ges fortlöpande information under kursens gång och det är därför viktigt att den studerande regelbundet går in och ser om det finns någon ny information. Där finns även länkar till aktuella kursdokument som kursplan, studiehandledning med mera. Aktuellt schema går också att nå via Lisam eller direkt i Time Edit.

Under Kursöversikt i kursrummet på Lisam kan du läsa om seminarierna och hur du förbereder dig inför dem samt följa kursen och dess innehåll vecka för vecka. Föreläsningarna kan ges som inspelade eller i sal. Föreläsningar över zoom kan förekomma.

Arbetsgrupper

De studerande är indelade tre seminariegrupper A, B och Ronneby-Katrineholm som i sin tur är indelade i arbetsgrupper. Kursen kräver arbete i arbetsgrupp inför seminarier och MRE1. Gemensam planering av arbetsgruppens arbete är därför avgörande. Gruppen är beroende av *varje individs* insats. Konstruktivt och meningsfullt arbete i grupp kräver att varje individ i gruppen planerar, förbereder och strukturerar sitt arbete i relation till och inför gruppens gemensamma arbete. Ni får själva bestämma tid och plats för ert arbete i grupp. Inled gärna ert grupparbete genom att diskutera mål och förutsättningar för ert gemensamma arbete. Skriv ett gruppkontrakt.

Medverkande lärare

Kursansvarig

Sofia Littmarck, examinator
Thomas Dahl (bitr. ka)

sofia.littmarck@liu.se
thomas.dahl@liu.se

Lärare

Daniel Björklund-Flärd
Karin Bevemyr
Thomas Dahl
Sofia Littmarck
Marielle Heidling
Elizabeta Tasevska
Maria Espenkrona-Håkansson
Anett Sundqvist
Linda Häll
Helene Elvstrand
Lotta Holme

daniel.bjorklund-flard@liu.se
karin.bevemyr@liu.se
thomas.dahl@liu.se
sofia.littmarck@liu.se

Övriga kontaktuppgifter

Programansvarig: Sofie Arnell
Kursadministratör: Elisabeth Qvarnström

sofie.arnell@liu.se
elisabeth.qvarnstrom@liu.se

Kursmoment

Föreläsningar

I kursen ges flera föreläsningar. De ges antingen i sal i Norrköping och sänds till de decentraliserade orterna, eller ges som inspelade. Någon föreläsning kan också ges över zoom. Länkar och inspelade filmer når du via kursrummet.

Seminarier

Under seminarierna bearbetar ni litteraturen tillsammans med era studiekamrater och seminarielärare. Olika teoretiska perspektiv och begrepp som är centrala i kursen tas upp vid dessa tillfällen. Dessa relateras till förskolans undervisning och verksamhet. En anvisning för systematisk litteraturbearbetning som kan användas både enskilt och i arbetsgrupper bifogas, se bilaga 1. Notera alltid **vad** ni lyfter fram ur texter och **var** det finns (sidangivelser). *Ta alltid med texterna och läroplanen till seminarietillfällena.* Detta för att underlätta meningsfulla diskussioner under litteraturseminarier. Information om litteratur och instruktioner till hur ni förbereder er inför seminarierna finns via kursöversikten i kursrummet på Lisam.

Under kursen ges även en workshop med professionsmentorerna där ni tillsammans med professionsmentorerna bearbetar ett innehåll relaterat till kursens innehåll och till förskolans verksamhet.

Examinationer 970G17

Kursens lärandemål examineras genom följande moment:

Muntlig redovisning	Provkod MRE1	1 hp U, G
Skriftlig redovisning	Provkod SRE4	3,5 hp U, G, VG

MRE1 Muntlig redovisning, 1hp, U-G

Mål som examineras:

- söka och kritiskt granska aktuell forskning rörande barns utveckling och livsvillkor

Kritisk granskning av vetenskaplig artikel om barns utveckling och livsvillkor

Förberedelse i arbetsgruppen

Gruppen söker och väljer en vetenskaplig artikel som berör barns utveckling och livsvillkor.

Läs gärna här om ni är osäkra på vad en vetenskaplig artikel är.

<https://liu.se/biblioteket/guider-och-stod/vetenskapliga-publikationer> Ta också gärna kontakt med biblioteket för att få tips och råd om lämpliga tidskrifter eller databaser att söka i.

Välj helst en artikel med ett barndomssociologiskt eller utvecklingspsykologiskt perspektiv. Artikeln får gärna beröra förskolekontext, men det är inte ett måste. Artikeln måste dock vara vetenskaplig (det kan alltså *inte* vara till exempel en artikel i en dagstidning, en rapport eller en studentuppsats) och den måste behandla barns utveckling och livsvillkor.

Var och en läser artikeln noga. Därefter diskuterar och kritiskt granskar gruppen den gemensamt. I den kritiska granskningen, ta fasta på artikelns:

- problemområde,
- syfte och frågeställningar,
- metod (insamlingsmetod och analysmetod),
- material/data/empiri
- huvudsakliga resultat i relation till barns utveckling och lärande
- och, lyft särskilt fram artikelns teoretiska perspektiv

Ta gärna stöd av Bilaga 1 för er granskning och de övriga resurser som läggs upp i kursen.

Fundera till exempel över frågor som:

- I vilken kontext har studien genomförts? Hur generaliserbart är resultatet?
- Vilken typ av kunskap kan metoden och materialet ge? Hur väl stämmer det överens med de resultat som redovisas?
- Vad betyder det teoretiska perspektivet för resultatet? Vilken syn på barn och barns utveckling och villkor innebär det? Hur kan det teoretiska perspektivet omsättas i en förskolekontext?

Förbered gemensamt en presentation av artikeln och er kritiska granskning av den.

Presentationen ska vara omkring 15 minuter lång. Här ska ni kort sammanfatta artikeln men huvuddelen av er presentation ska fokusera på er kritiska granskning av den (se ovan).

Avsluta med en diskussionsfråga baserad på innehållet i er redovisning.

Det är viktigt att samtliga gruppmedlemmar är aktiva i arbetet inför och under redovisningen och är väl insatta i redovisningens alla delar för att kunna diskutera artikeln och er granskning av den i tvärgrupper.

Inlämning i inlämningsmapp och samarbetsytan

Er PowerPoint för redovisningen lämnas in i avsedda mappar för MRE1 i kursrummet på Lisam genom *gruppinlämning* där alla som deltagit i arbetet läggs till i inlämningen. Det här ska göras *innan* redovisningen. Skriv även vilka som var varit delaktiga i arbetet och arbetsgrupp i er presentation.

Lägg också gärna upp er PPT på samarbetsytan i kursrummet i samband med redovisningen så bidrar ni till varandras lärande.

Under redovisningsdagen

Redovisning: Under ert redovisningspass kommer ni att presentera era kritiska granskningar för resten av gruppen. Varje student ska delta i redovisningen. Åhörarna antecknar frågor att diskutera under andra delen av passet.

Diskussion: Efter att alla redovisningar är gjorda diskuterar ni artiklarna och granskningarna i mindre tvärgrupper. Varje student behöver då vara beredd på att ge en kort summering av presentationen och ska presentera gruppens diskussionsfråga och leder sedan diskussionen i tvärgrupperna.

Bedömningskriterier MRE1

Gruppredovisningen är en G uppgift, det vill säga ger betyget G eller U.

För godkänd examination krävs:

- Att enskild student tagit en aktiv del i gruppens gemensamma arbete
- Att enskild student redovisar gruppens kritiska granskning och diskuterar sin och andra gruppens granskningar
- Att presentationen följer de uppställda instruktionerna

För igentagning eller omexamination (det vill säga om man blir underkänd eller inte deltagit i arbetet inför eller under redovisningen) kontakta kursansvarig. Tid för igentagning av redovisningen v. 41 finns i Time Edit.

SRE4 Individuell skriftlig redovisning 3,5 hp (U, G, VG)

Mål som examineras

- problematisera hur olika livsvillkor inverkar på barns kognitiva och emotionella utveckling
- diskutera konsekvenser av olika synsätt på barns utveckling och livsvillkor i relation till planering av förskoleverksamhet.

Instruktioner

Uppgiften innehåller två delar. Båda delar (1 och 2) måste behandlas för godkänt betyg. Resonemangen ska genomgående ta tydlig utgångspunkt i kursens litteratur och förskolans läroplan. Texten ska ha god språklig standard, tydlig struktur och korrekt referensteknik (APA). **OBS**, i den här uppgiften ska ni även löpande i er text hänvisa till sidor i litteraturen.

Det här är en individuell skriftlig redovisning. Textens ska skrivas självständigt, med egna ord av studenten. Det är inte tillåtet att använda AI-genererad text i någon av uppgiftens delar.

Texten får totalt utgöra max 4 sidor med 1,5 radavstånd, Times New Roman, 12p (exklusive referenslista).

Inlämning av uppgiften görs i avsedd mapp på Lisam senast fredag vecka 41 klockan 17.00.

Uppgiftens delar

Del 1) Livsvillkors betydelse för barns utveckling 1–1,5 sidor

Redogör för och *problematisera* hur olika livsvillkor inverkar på barns kognitiva och emotionella utveckling. Du behöver på ett tydligt sätt förhålla ditt resonemang till såväl *kognitiv* som *emotionell* utveckling och relatera dessa till barns olika livsvillkor.

Del 2) De två synsättens betydelse för förskolans verksamhet 2–3 sidor

- A) *Diskutera* barndomssociologins respektive utvecklingspsykologins syn på barns utveckling och livsvillkor. Utgå från några av perspektivens centrala begrepp.
- B) *Diskutera* konsekvenser av dessa två perspektivs synsätt på barns utveckling och livsvillkor i relation till planering av förskolans verksamhet.

Du behöver tydligt beröra både utvecklingspsykologiska och barndomssociologiska perspektiv i A och i B.

Obligatorisk litteratur för SRE4:

- Askland, L. & Sataøen, S.O. (2014) *Utvecklingspsykologiska perspektiv på barns uppväxt*. Liber.
- Häll, L. (2022) *”Är han en jätte, nej han är liten, en bebis”: Ålderskategorisering i förskolan*. Linköpings universitet.
- Reimers, E., Bengtsson, J. & Hellman, A. (red.) (2021) *Normer i förskolan*. Gleerups. (minst ett kapitel)
- Skolverket (2025). *Läroplan för förskolan Lpfö 18* (rev. 2025). Skolverket.
- Och ytterligare minst två andra texter från kursens övriga obligatoriska litteratur (antologier räknas som en ”text” oavsett hur många kapitel som används).

Bedömningskriterier

För betyget godkänt krävs att studenten:

- Problematiserar hur olika livsvillkor inverkar på barns kognitiva och emotionella utveckling
- Diskuterar konsekvenser av olika synsätt på barns utveckling och livsvillkor i relation till planering av förskoleverksamhet.

Samt:

- God språklig standard
- Korrekt referensteknik
- Att texten har tydlig struktur
- Att texten innehåller de delar och det innehåll som efterfrågas i instruktionerna

- Att resonemangen på ett tydligt sätt bygger på för uppgiften obligatorisk litteratur och minst två ytterligare texten från kursens övriga obligatoriska litteratur.

För betyget väl godkänt

För att den studerande ska erhålla betyget väl godkänd på uppgiften måste samma krav som för godkänd uppfyllas. Därutöver krävs att studenten:

- på ett genomgående sätt uppvisar självständighet och ett kritiskt förhållningssätt i relation till de områden som behandlas.

Betyget underkänd

Att inte uppfylla kriterierna för G innebär att uppgiften blir underkänd. Olika typer av fusk, ex. plagiat leder också till betyget Underkänd.

Betyg meddelas senast 15 arbetsdagar efter deadline för inlämning. De studerande som erhåller betyget Godkänd eller Väl godkänd den skriftliga redovisningen har därmed skrivit klart uppgiften. Det är inte möjligt för studerande som har fått betyget G att skriva om rapporten för att kunna få VG. De studerande som efter det första inlämningstillfället ännu inte är godkända erbjuds ytterligare examinationstillfällen (se längre ner).

Examinationstillfällen

Tillfälle	MRE1	SRE4
1	v. 41, se schema (U, G)	Fredag v. 41 (U, G, VG)
2	v. 42, se schema (U, G)	Fredag v. 47 (U, G, VG)
3	v. 47 kontakta kursansvarig (U-G)	Fredag v. 6 (U, G, VG)
Ytterligare omtentamen sker i samband med nästa kursomgång 970G17	HT 2026	

Policy rörande fusk och plagiat

Definitionen av fusk och plagiat som Linköpings universitets disciplinnämnd utgår ifrån finns i Högskoleförordningen (10 kap. 1 §): "Disciplinära åtgärder får vidtas mot studenter som 1. med otillåtna hjälpmedel eller på annat sätt försöker vilseleda vid prov eller när studieprestation annars skall bedömas".

Så här definierar Linköpings universitetsbibliotek vad plagiat är:

Att plagiera innebär att presentera någon annans material som sitt eget. När studenter plagierar sker det ofta genom att man:

- Använder en annan författares text och endast byter ut några få ord mot synonymer, ändrar ordföljd eller böjning av ord. Detta är plagiering oavsett om referens anges eller inte.
- Använder en annan författares arbete och presenterar det som sitt eget.
- Kopierar ett stycke ur en text på internet utan att markera att det handlar om ett citat eller referera till källan.
- Använder en annan författares text och med egna ord uttrycker hur man förstår innehållet men utan att ange referens.
- Använder hela eller delar av en text man skrivit i ett annat sammanhang i ett nytt arbete utan att hänvisa till originaltexten. Detta kallas för självplagiering. (<https://liu.se/artikel/plagiering-upphovsratt>)

För att undvika att riskera att plagiera är det viktigt att skrivna med egna ord och att alltid referera korrekt, det vill säga tydligt ange källan till det du skriver om. Det står naturligtvis studenten fritt att referera och citera källor – det ska man göra i en vetenskaplig uppsats – men det måste klart framgå vilka dessa källor är. Studenten måste ge originalkällorna erkännande för den information som de står för. Man alltid ha en källhänvisning med sidor direkt efter ett citat.

Examinationerna i den här kursen ska skrivas med egna ord av studenterna. Det är inte tillåtet att använda AI-genererad text i någon av uppgifternas delar.

På bibliotekets hemsida finns mer information om plagiat och hur du kan undvika att riskera att plagiera: <https://liu.se/artikel/plagiering-upphovsratt>

För att upptäcka plagiat skickas alla examinationsuppgifter till Ouriginal (f.d. Urkund) som är en nätbaserad tjänst för att jämföra en students text med andra texter som ligger lagrade i Ouriginals databas och på Internet.

Vid grundad misstanke om fusk eller plagiat ska examinator/lärare anmäla det till Linköpings universitets disciplinnämnd som sedan utreder ärendet och fattar beslut om eventuella disciplinära åtgärder.

Här finns information om fusk och plagiat och vad som sker vid en disciplinförseelse: <https://liuonline.sharepoint.com/sites/student-under-studietiden/SitePages/Fusk-och-plagiat.aspx>

Kursvärdering

Enligt högskoleförordningen ska studenter som deltar i eller avslutar en universitetskurs ges möjlighet att framföra sina erfarenheter av och synpunkter på kursen. På lärarprogrammen sker detta genom Linköpings universitets elektroniska kursvärderingssystem EvaliUate. När kursvärderingen öppnas får alla studenter som är registrerade på kursen ett mail med en länk, där en enkät kan fyllas i. LiU uppmanar alla studenter att ta denna chans att förbättra grundlärautbildningen vid Linköpings universitet för kommande studenter. Utöver detta

ansvarar lärare för att kursen fortlöpande utvärderas. Era åsikter är viktiga för utformandet av kursen.

Obligatorisk kurslitteratur 970G17 HT 2025

Askland, L. & Sataøen, S.O. (2014) *Utvecklingspsykologiska perspektiv på barns uppväxt*. Liber.

Fjällhed, A & Jensen, M. (red.) (2013) *Barns livsvillkor: I mötet med skola och fritidshem*. Studentlitteratur **[OBS! Endast ett kapitel som delas ut i kursen]**.

Halldén, G. (Red.) (2007) *Den moderna barndomen och barns vardagsliv*. Carlssons.

Hellman, A., Heikkilä, M. & Sundhall, J. (2014). 'Don't be Such a Baby!' Competence and Age as Intersectional Co-markers on Children's Gender, *International Journal of Early Childhood* volume 46, ss. 327–344 <https://link.springer.com/article/10.1007/s13158-014-0119-4>

Häll, L. (2022) "Är han en jätte, nej han är liten, en bebis": Ålderskategorisering i förskolan. Linköping: Linköpings universitet. Laddas ner: <http://liu.diva-portal.org/smash/record.jsf?pid=diva2%3A1643651&dswid=3481>

Persson, S. (2015) *En likvärdig förskola för alla barn: Innebörder och indikationer*. Vetenskapsrådet. Laddas ner: https://www.vr.se/download/18.2412c5311624176023d25a76/1555422970243/En-likvaerdig-foerskola_VR_2015.pdf

Pramling Samuelsson, I., Sommer, D. & Hundeide, K. (2011) *Barnperspektiv och barnens perspektiv i teori och praktik*. Liber. **[OBS! Endast ett kapitel som delas ut i kursen]**.

Reimers, E., Bengtsson, J. & Hellman, A. (red.) (2021) *Normer i förskolan*. Gleerups.

Skolverket (2025). *Läroplan för förskolan Lpfö 18* (rev. uppl.). Stockholm: Skolverket.

Till det tillkommer en av arbetsgruppen egenvald vetenskaplig artikel för MRE1.

Bilaga 1. Systematisk läsning av litteratur

När det gäller läsning av texter i litteraturlistan kan följande punkter hjälpa till att fokusera sådant som bidrar till egen förståelse, bearbetning och lärande av innehållet.

- Vilken typ av text är det? (översiktslitteratur, vetenskapliga studie/artikel)?
- Vad handlar texten om?
- Hur legitimeras innehållet i texten, dvs vad menar författaren att den fyller för behov?
- Vilken, vilka är de teori (er) ut som författaren lutar sig mot.
- Vilka centrala begrepp används?
- Vilka huvudsakliga poänger görs i texten?
- Vad grundar de sig på?
- Vad tycker du om texten och de ställningstaganden som görs där (motivera)?
- Vad kan man lära som blivande förskollärare

När det gäller vetenskapliga artiklar är även följande viktigt att beakta.

- Vad är syftet med studien?
- Urval, dvs. vilka eller vad har studerats?
- Vilken metod har använts?
- Vad blev resultatet?
- Vilka tankar väcker detta?

Notera alltid **vad** ni lyfter fram ur texter och **var** det finns (sidangivelser). Ta även med texterna till seminarietillfällena. Detta för att underlätta meningsfulla diskussioner under seminarier och litteraturseminarier.